

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب معلم

آموزش قرآن

دوم دبستان

آموزگاران گرامی!

برای دستیابی به اهداف آموزش قرآن و هماهنگی با روش های تدریس ارائه شده،
پیش گفتار کتاب را با دقت مطالعه کنید. این کتاب با استفاده از لوحه، نوار آموزشی
یا لوح فشرده (کتاب گو یا) و کتاب راهنمای معلم تدریس می شود.

طبق مصوبه جلسه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش
این کتاب توسط آموزگار پایه و طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب: کتاب معلم آموزش قرآن دوم دبستان - ۵۷/۱

مؤلفان: ابوالفضل انوشه‌پور، مسعود تهرانی‌فرجاد، الهه ستوده، غلام‌عباس سرشور خراسانی، منصوره سیدصالحی، سیدمهدی سیف،

حسن فلاح، رضا نباتی و مسعود وکیل

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

مدیر مورفنی و چاپ: سیداحمد حسینی

صفحه‌آر: مریم نصرتی، علی نجمی

حروفچین: زهرا ایمانی

مورآماده‌سازی خبر: فاطمه پزشکی

مصحح: شهلا دالایی، نوشین معصوم‌دوست

مورفنی‌ریانه‌ی: حمید ثابت‌کلاچاهی، فاطمه رئیس‌یان‌فیروزآباد

ناشر: اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

جایخانه: افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۰۹۹-۴ ISBN 978-964-05-2099-4

قرآن پیام روشن الهی است که همه انسان‌ها را به راستی و رستگاری دعوت می‌کند، از صدر اسلام تاکنون در میان مسلمانان، توانایی خواندن و فهمیدن این پیام جاودانه از مهم‌ترین اهداف تعلیم و تربیت بوده است.

در کشور ما نیز به اقتضای جایگاه خاص دین اسلام در فرهنگ مردم ایران و جایگاه ویژه قرآن در دین اسلام، باید به آموزش قرآن به‌طور خاص توجه کرد تا شرایط مساعد برای تحقق اهداف این درس فراهم آید.

از این‌رو، درس قرآن در بین دروس دوره‌های تحصیلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

به همین جهت برای ارتقای توانایی شما آموزگار محترم و کسب توفیق بیشتر در دستیابی به اهداف آموزشی، کتاب راهنمای معلم تدوین شده است که معلم با مطالعه دقیق آن از یک‌سو با طرح درس و اهداف خاص هر درس آشنا می‌شود و از سوی دیگر با استفاده از توضیحات و دانستنی‌هایی که ویژه معلم است، توانایی خود را در پاسخ دادن به پرسش‌های احتمالی دانش‌آموزان ارتقاء می‌بخشد و با اعتماد و اطمینان بیشتری در کلاس حضور می‌یابد. ضمناً کتاب راهنمای معلم موجب هماهنگی در آموزش و آشنایی بیشتر معلمان با اهداف و روش‌های تدریس درس موردنظر می‌شود و زمینه خلاقیت و ابتکار بیشتر او را فراهم می‌آورد.

آموزگار محترم، از آنجا که دانش‌آموزان از پایه اول ابتدایی آموزش قرآن را آغاز می‌کنند، بسیار مناسب است که کتاب آموزش قرآن پایه اول و راهنمای معلم آن را مطالعه کنید تا هر چه بیشتر با آموخته‌ها و توانایی‌های موردنظر دانش‌آموزان برای ورود به آموزش کتاب پایه دوم آشنا شوید. همچنین پیش از آغاز سال تحصیلی یک بار همه مطالب کتاب راهنمای معلم آموزش قرآن پایه دوم کتاب حاضر و قبل از تدریس هر درس یک‌بار دیگر، روش تدریس آن درس را به دقت مطالعه کنید. توجه داشته باشید که پس از تسلط بر مطالب کتاب، آنچه اهمیت دارد، خلاقیت شما در ارائه مناسب مطالب با توجه به شرایط خاص کلاس است.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهارنظر و ارائه پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند.

پیشاپیش از همکاری و تلاش همه عزیزان سپاس‌گزاری می‌شود.

فهرست مطالب

بخش اول — کلیات روش تدریس

- ۱ آموزش قرآن در جست و جوی چیست؟
- ۲ در آموزش قرآن پایه اول چه گذشته است؟
- ۲ از دانش آموزان در آغاز پایه دوم ابتدایی چه انتظاری داریم؟
- ۳ اهداف آموزش قرآن در پایه دوم ابتدایی
- ۳ ساختار و محتوای کلی کتاب آموزش قرآن در پایه دوم ابتدایی
- ۴ تعریف، اهداف و روش کلی تدریس بخش های مختلف یک درس
- ۴ سوره های کوتاه
- ۵ کلمات و عبارات قرآنی
- ۵ پیام قرآنی
- ۶ داستان قرآنی
- ۷ انس با قرآن در خانه
- ۷ روش صحیح اشاره به بخش های کلمات
- ۷ روش رفع اشکالات روخوانی دانش آموزان
- ۹ وسایل و تجهیزات مورد استفاده در آموزش قرآن
- ۱۰ نقش خانواده در دست یابی به اهداف آموزش قرآن
- ۱۱ ارزش یابی از آموخته های دانش آموزان

بخش دوم — روش تدریس هر یک از دروس

- ۱۴ درس اول — الفِ کوچک، سکون و ترکیب حروف و حرکات
- ۱۵ درس دوم — تشدید، حروف ناخوانا و اتصالات
- ۲۰ درس سوم — سوره حمد / اِک
- ۲۴ درس چهارم — سوره ناس؛ ء، ة
- ۲۸ درس پنجم — سوره فلق؛ ِ، ِ، ِ، ِ، ِ
- ۳۰ یادآوری ۱

درس ششم — سورة توحيد؛ سورة، لهی هی

درس هفتم — سورة نصر؛ ء (همزه)، فتح مکة

درس هشتم — سورة کوثر؛ ث

درس نهم — سورة عصر

درس دهم — سورة فيل؛ أ، اصحاب فيل و سورة ماعون

یادآوری ۲

درس یازدهم — سورة کافرون

درس دوازدهم — سورة انشراح

درس سیزدهم — سورة تین

درس چهاردهم — سورة قدر؛ باغی میان آتش

یادآوری ۳

قرآن در تابستان

۳۳

۳۵

۳۷

۳۹

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۸

۵۰

راهنمای نمادهای کتاب درسی

دانش آموزان سوره یا عبارات قرآنی را با اشاره‌ی معلم از روی لوحه ابتدا دسته جمعی و سپس انفرادی، به صورت بخش بخش می‌خوانند.

موزن لوحه

دانش آموزان آیات درس را از نوار یا کتاب گویا گوش می‌کنند و با نشان دادن خط از روی کتاب خود، همراه با آن می‌خوانند.

با انتخاب معلم، هر دانش آموز حدود یک سطر از آیات یا عبارات قرآنی را از روی کتاب خود می‌خواند.

فرد خوانی

دانش آموزان سوره‌ی مورد نظر را از حفظ، همه با هم، دسته جمعی می‌خوانند.

جمع خوانی

چند دانش آموز عبارت پیام قرآنی و معنای آن را می‌خوانند. آن گاه با استفاده از تصویر پیام، با دوستان هم گروه خود درباره‌ی آن تصویر، مفهوم و مصادیق آن در زندگی، گفت و گو کرده و سپس نظر خود را برای کلاس بیان می‌کنند.

معلم داستان را به شیوه‌ی قصه گویی برای دانش آموزان تعریف می‌کند و سپس متن داستان توسط چند دانش آموز خوانده می‌شود.

قصه‌ی آیه‌ها

در پایان هر جلسه تکالیف مربوط به آن جلسه، که باید در خانه انجام شود، بیان شده است.

انس با قرآن در خانه

